

Miljö- och energidepartementet

Internationella sekretariatet

Rådets möte (miljöministrarna) den 15 juni 2015

Kommitterad dagordning

1. Godkännande av dagordningen

Lagstiftningsärenden

2. (Ev.) godkännande av A punkter

A punktlistan är ännu inte känd

3. Förslag till direktiv om minskning av nationella utsläpp av vissa luftföroreningar och ändring av direktiv 2003/35/EG (Takt direktivet)

Avsikten med behandlingen i rådet

Ordförandeskapet har för avsikt att rådet ska hålla en orienteringsdebatt om förslaget till Europaparlamentets och rådets direktiv om minskning av nationella utsläpp av vissa luftföroreningar som innebär en ändring av direktiv 2003/35/EC (hädanefter kallat takt direktivet). Diskussionen kommer äga rum mot bakgrund av två frågor som ordförandeskapet delats på förhand.

Den första frågan utgår från hur svårigheterna att nå 2030 målen kan överbryggas. Den andra frågan berör vilka möjligheter som kan identifieras i syfte att nå EUs hälsomål om en halvering av antalet förtida dödsfall, på grund av luftföroreningar inom EU.

Bakgrund

Kommissionen presenterade den 18 december 2013 ett luftvårdspaket innehållande ett strategiskt handlingsprogram för renare luft i Europa, ett reviderat takdirektiv med bindande nationella utsläppstak för vissa luftföroreningar för år 2020 och 2030, ett nytt direktiv för att minska luftföroreningarna från mellanstora energianläggningar och ett förslag till beslut för ratificering av det så kallade Göteborgsprotokollet. Efter en omfattande genomgång av kommissionens konsekvensanalys med efterföljande bilaterala möten mellan medlemsstaterna och kommissionens konsult, IIASA presenterades ett nytt underlag med justerade utsläppstak i bilaga II till direktivet vilket presenterades i januari 2015.

Det reviderade underlaget innebär att ambitionsnivån för bindande nationella utsläppstak för vissa luftföroreningar i direktivet behålls, men att vissa justeringar har gjorts i bilaga II där reduktionsnivåerna för de olika ämnena för respektive medlemsland specificeras. Utöver att fastställa utsläppsminskningar för de ämnen som redan ingår i gällande takdirektiv, det vill säga svaveldioxid, kväveoxider, ammoniak och flyktiga organiska ämnen, har det tillkommit reduktionsnivåer för metan och partiklar (PM2.5) där särskilt sot ska beaktas. Många medlemsstater ställer sig frågande till olika delar av förslaget och främst bilaga II och ordförandeskapet har därför för avsikt att föra en orienteringsdebatt vid miljørådet den 15 juni.

Förslag till svensk ståndpunkt

Orienteringsdebatten kommer föras mot bakgrund av två frågor som delats bland medlemsstaterna.

- 1. Med utgångspunkt från rådet debatt i juni 2014 där länderna gav sitt stöd till den strategiska ansatsen i förslaget att stegvis gå vidare för att nå 2030 målen, vilka ser ni som de största svårigheterna i att nå 2030 målen?*
- 2. Vilka ytterligare element krävs och är lämpliga att diskutera, om några, för att nå det övergripande målettill 2030 att halvera antalet de förtida dödsfallen i EU som orsakas av luftföroreningar?*

Regeringen anser att den målsättning som kommissionen redovisat om att halvera antalet förtida dödsfall till 2030 bör utgöra en central utgångspunkt för regeringens agerande i förhandlingarna. I syfte att

möjliggöra denna målsättning avser regeringen att verka för att förhandlingarna om ett reviderat takdirektiv kan slutföras så snart som möjligt och direktivet därmed ska kunna träda i kraft. Regeringens målsättning är att det slutliga direktivet åtminstone omfattar en så pass hög ambitionsnivå som motsvarar de föreslagna taknivåerna för utsläpp av vissa luftförorenande ämnen.

Regeringen anser att de föreslagna målen för 2030 ska vara fortsatt bindande. Målåret 2030 ligger långt fram i tiden vilket innebär en möjlighet för medlemsstaterna att påverka utvecklingen åt rätt håll så att hänsyn tas till luftföroreningssituationen och att luftvårdsaspekten tas in i de beslut och investeringar som görs. Den långa tidshorisonten ger medlemsstaterna även en möjlighet att gå vidare med nya initiativ för att minska exponeringen av luftföroreningar för dem som är mest utsatta. Här finns enligt regeringen stora synergier att hämta med andra politikområden, såsom klimat-, energi- och transportområdet.

EU behöver enligt regeringen ett reviderat takdirektiv med en gemensam och tillräckligt hög ambitionsnivå med bindande mål fram till 2030 i syfte att skydda människors hälsa och miljön.

För ytterligare information se bifogat rådsPM.

Icke lagstiftningsärenden

4. (Ev.) godkännande av A punkter

A punktlistan är ännu inte känd

- 5. Vägen mot UNFCCC:s partsmöte (Paris, 30 november – 11 december 2015)**
 - a) Kommissionens meddelande: Parisprotokollet – en plan för att möta de globala klimatförändringarna efter 2020**
 - b) Förhandlingsläget i FN:s ramkonvention om klimatförändringar (UNFCCC)**

- Åsiktsutbyte

Avsikten med behandlingen i rådet

Ordförandeskapet har för avsikt att rådet ska hålla en diskussion utifrån kommissionens meddelande om Parisprotokollet samt om förhandlingsläget efter tjänstemannaförhandlingarna i Bonn 1-11 juni.

Diskussionen kommer äga rum mot bakgrund av två frågor som ordförandeskapet delat på förhand.

Bakgrund

De internationella klimatförhandlingarna om ett nytt globalt klimatavtal under FN:s ramkonvention för klimatförändringar (UNFCCC) har gått in i ett intensivt skede. Målsättningen är att ett nytt klimatavtal som träder i kraft senast 2020 och som omfattar alla parter till konventionen ska antas vid nästa partsmöte till UNFCCC (COP21) som äger rum i Paris den 30 november-11 december 2015.

Inför diskussionen på miljørådet den 15 juni har ordförandeskapet förberett två frågor. Den svenska ståndpunkten utgår ifrån dessa frågor och omfattar därmed inte hela förhandlingsmaterian.

Miljørådet planerar vidare anta rådsslutsatser om EUs förhandlingsposition inför partsmötet COP 21 vid ett extrainsatt miljørådsmöte den 18 september 2015.

Förslag till svensk ståndpunkt

Regeringen övergripande ståndpunkt är att förhandlingarna bör resultera i ett globalt, rättvist och rättsligt bindande klimatavtal som bidrar till att över tid hålla den globala uppvärmningen så långt under två grader som möjligt. Regeringen betonar också vikten av fortsatt fokus på ökad ambition såväl för tiden före som efter 2020.

Fråga 1

Hur kan det rättsliga ramverket och arkitekturen utformas, inklusive omvandlingen av INDCs till NDCs, så att universellt deltagande och högsta möjliga ambition säkerställs i Parisavtalet?

Regeringen anser att ett brett deltagande och en hög ambition företrädevis säkerställs genom ett rättsligt bindande avtal, ett protokoll.

Regeringen anser att en förutsättning för att bli part till 2015-överenskommelsen bör vara att en part till konventionen tar på sig ett åtagande för att begränsa utsläppen.

Regeringen föredrar dubbla kriterier för avtalets ikraftträdande och anser att 2015-överenskommelsen bör träda ikraft först när tillräckligt många

parter till konventionen, som står för en stor del av världens utsläpp, lämnat in sina ratifikationsinstrument.

Fråga 2

Hur ser ni att Parisavtalet kan utformas så att det stärker ambitionsnivån över tid? Hur bör en översynscykel se ut för att stärka avtalets varaktighet och hålla tvågradersmålet inom räckhåll? I detta sammanhang, hur ska önskemål från andra parter om dynamik för andra element än utsläpps begränsningar hanteras?

Regeringen verkar för att avtalet ska ha en stark koppling till vetenskapen och innehålla en mekanism för att regelbundet, helst vart femte år, bedöma den samlade nivån av begränsningsåtaganden samt uppmuntra och underlätta för parterna att höja sina åtaganden för utsläpps begränsningar. Avtalet bör, enligt regeringen, binda upp parterna till att förbinda sig att alltid ha ett åtagande att begränsa sina utsläpp från 2020 och framåt. Regeringen anser även att alla parter bör sträva mot femåriga åtagandeperioder efter den inledande perioden.

Regeringen anser att EU bör verka för att avtalet innehåller ett långsiktigt, vetenskapligt grundat mål för utsläppsminskningar som komplement till målet att hålla den globala temperaturökningen under två grader.

Klimatanpassning är en central fråga i förhandlingarna. Regeringen verkar för att frågan får större politisk vikt, exempelvis genom att ett långsiktigt, kvalitativt mål om resiliens mot klimatförändringarnas effekter inkluderas i avtalet

Regeringen anser slutligen att klimatfinansiering bör vara ett centralt element i 2015-överenskommelsen och betonar vikten av att EU agerar konstruktivt. Långsiktighet, dynamik och ökad förutsägbarhet behövs för klimatfinansiering, liksom för teknikspridning och kapacitetsuppbyggnad, för att stödja genomförandet av mål för utsläpps begränsningar och anpassning.

För ytterligare information, se bifogat råds PM.

6. Övriga punkter

a. Förslag till ett beslut om upprättandet av en marknadsstabilitetsreserv (MSR) för Unionens växthusgaser för handel med utsläppsrätter och om ändring av direktiv 2003/87/ EG

- information från ordförandeskapet

Kommissionen presenterade i början av 2014 fram ett förslag om en reserv för att stabilisera marknaden för utsläppsrätter (ETS). Syftet med förslaget är att förhindra att stora överskott eller underskott uppstår och att minska det nuvarande överskottet av utsläppsrätter på marknaden. Vid Europeiska Rådet i oktober 2014 beslutades att en reserv i linje med kommissionens förslag skulle införas. Vidare förhandlingar om hur reserven ska införas har skett i rådsarbetsgruppen för miljö och med Europaparlamentet under våren 2015. En överenskommelse har nåtts mellan rådet och Europaparlamentet som bland annat innebär att reserven ska införas från år 2019 och att de utsläppsrätter som undanhålls marknaden genom så kallade backloading ska överföras direkt till reserven. Överenskommelsen innebär också att utsläppsrätter som inte tilldelas gratis innan 2020 ska placeras i reserven och att kommissionen kan återkomma med ett förslag gällande dessa i den kommande översynen av direktivet för utsläppshandel (EU ETS).

Regeringen planerar att om tillfälle ges tillsammans med andra medlemsstater välkomna överenskommelsen och framhålla vikten av ett stabilt, långsiktigt och välfungerande EU ETS med starkt prissignal för att uppnå EU:s långsiktiga klimatmål. Regeringen anser att i den kommande översynen av EU ETS så måste fri tilldelning begränsas till de sektorer som är verkligt utsatta för risk för koldioxidläckage. Regeringen vill också framhålla vikten av harmonisering inom EU ETS och att de mekanismer för solidaritet som skapades vid Europeiska rådet i oktober inriktas på åtgärder för förnybar energi och energieffektivisering.

b. Internationella möten

- Information från ordförandeskapet och kommissionen

i.) Gemensamt partsmöte för Basel- (COP12), Stockholm- (COP7) och Rotterdamkonventionerna (COP 7), Genève, Schweiz 4-15 maj 2015

Basel-, Rotterdam- och Stockholmskonventionerna höll sina partsmöten i anslutning till varandra den 4-15 maj i Genève. Partsmöten inom konventionerna hålls vartannat år och detta var det andra mötet som ägt

rum i anslutning till varandra. Stockholmskonventionen handlar om förbud och begränsning av långlivade organiska föroreningar, så kallade POP:s ämnen (Persistent Organic Pollutants) exempelvis DDT, PCB eller HCB. Rotterdamkonventionen handlar om ett förfarande med förhandsgodkännande för vissa kemikalier och bekämpningsmedel i internationell handel, den så kallade PIC-proceduren (Prior Informed Consent). Baselkonventionen handlar om internationella transporter av farligt avfall och hur dessa ska anmälas och få tillstånd att transporteras mellan länder.

Mötet beslutade att reglera de för Stockholmskonventionen tre nominerade ämnena, för Rotterdam ett av fem nominerade ämnena och Baselkonventionens parter antog provisoriskt vägledningen om elavfall. Ingen av de två efterlevnadsmekanismerna som diskuterades inom ramen för Rotterdam- och Stockholmskonventionen kunde antas.

ii.) Det tolfte partsmötet till Ramsarkonventionen om våtmarker, Punta de Este, Uruguay den 1-9 juni 2015

Ramsarkonventionen, som är den internationella våtmarkskonventionen, har sitt 12e partsmöte i Punta del Este, Uruguay den 1-9 juni. Konventionen har funnits sedan 1971 och handlar om bevarande och hållbart nyttjande av våtmarker, sjöar, vattendrag och grunda marina områden. EU är inte medlem till konventionen men Sverige tillsammans med några andra medlemsstater är medlemmar.

Under det tolfte partsmötet till ramsarkonventionen planeras 15 resolutioner att behandlas. Resolutionerna handlar bland annat om finansiering, strategisk planering, samarbeten, vetenskapligt stöd, regionala initiativ, kommunikationsfrågor, torvmarkernas roll i klimatarbetet och reducering av naturkatastrofer.

c. Europeiska fonden för strategiska investeringar (Efsi) – möjligheter till miljöprojekt

- Information från kommissionen

Kommissionen väntas informera om det pågående arbetet med den Europeiska Fonden för Europeiska investeringar (Efsi), som bland annat kommer att kunna investeras i projekt inom miljöområdet. Fonden är en del av den investeringsplan för Europa som kommissionen presenterade den 26 november 2014.

Investeringsplanen bygger på tre delar som inkluderar inrättande av en ny investeringsfond samt en mer strategisk användning av de europeiska struktur- och investeringsfonderna. Den nya investeringsfonden föreslås kapitaliseras med 5 miljarder euro från Europeiska investeringsbanken (EIB) och 16 miljarder euro i garantier från EU-budgeten. Fonden bidrar även till ett nytt angreppssätt för att identifiera och förbereda investeringsprojekt i EU som innefattar upprättandet av en förteckning på EU-nivå med möjliga investeringsprojekt och en central investeringsfunktion för att ge rådgivning om investeringar i EU. Fonden syftar slutligen till att förbättra investeringsklimatet genom att bland annat förenkla regleringar, öka tillgång till långsiktig finansiering samt stärka den inre marknaden.

Ett förslag till en förordning om Europeiska fonden för strategiska investeringar och om ändring av förordningarna (EU) nr 1291/2013 och (EU) nr 1316/2013 syftar till att inrätta den nödvändiga rättsliga ramen för investeringsplanens två första delar och avses kunna träda ikraft senast vid halvårskiftet 2015. Finansministrarna kommer att behandla frågan den 19 juni 2015 på ekofinrådet.

d. Lissabonstadgan – ett vägledande dokument till dricksvattentillgång och avloppsrening

- Information från Portugal

Lissabonstadgan är ett vägledande dokument för reglering av dricksvattenförsörjning samt vatten och avlopp. Stadgan har tagits fram av Portugal i samverkan med bland annat den internationella vattenförbundet/ the International Water Association (IWA).

I bilagan till ministerdeklarationen från det sjunde världsvattenforumet (World Water Forum) som ägde rum i Korea den 12-17 april 2015 gjordes en referens till detta vägledande dokument.

e. Arbetsprogram för inkommande ordförandeskap

- Information från Luxemburg

Luxemburg tar över ordförandeklubban i EU:s ministerråd den 1 juli 2015. Lettland är det sista landet i den nuvarande ordförandeskapstrion som även består av Grekland (våren 2014) och Italien (hösten 2014). Nu

tar en ny ordförandetrío över; Luxemburg (hösten 2015), Nederländerna (våren 2016) och Slovakien (hösten 2016).

På miljørådet den 15 juni väntas Luxemburg närmare redogöra för sina prioriteringar på miljö- och klimatområdet under sitt ordförandeskap.